

Van: [Landheer, drs. G.M. \(Guido\)](#)
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Sierteelt LNV
Datum: woensdag 8 april 2020 15:08:21
Bijlagen: [Sierteelt LNV.docx](#)

Van: 10.2.e @rabobank.nl
Verzonden: woensdag 8 april 2020 15:08
Aan: Landheer, drs. G.M. (Guido)
Onderwerp: Sierteelt LNV

Rabobank disclaimer: <http://www.rabobank.nl/disclaimer>

Waarin onderscheidt de sierteelt zich t.o.v. andere sectoren?

Ca. 80% van de productie is bestemd voor de export.

De sierteelt kenmerkt zich door enorme seizoenspatronen.

In de maanden maart t/m mei worden de rendementen voor het gehele jaar gemaakt.

Deze seizoenspatronen zijn een gevolg van 1) de internationale bloemendagen (moederdag, Valentijn etc.) welke belangrijk zijn voor de internationale afzet van met name snijbloemen en potplanten 2) in het voorjaar vindt de afzet van de voorjaarsbloeiers plaats (tulpen, perkgoed etc.) en aanplant in tuinen (tuinplanten). Ervaring leert dat de rest van het jaar nagenoeg geen rendement behaald wordt, maar men quitte speelt.

Snijbloemen en perkgoed zijn slechts enkel dagen houdbaar. Potplanten en tuinplanten weliswaar wat langer maar daarvan loopt de kwaliteit terug en neemt verkoopbaarheid af en daarbij komt dat het ruimtebeslag blijft en er geen nieuwe aanplant plaats vindt.

Bij vernietiging van het gewas is men gedurende een periode uit productie en heeft men bij het aantrekken van de markt (na Corona) geen afzetklaar product. Als gevolg van het seizoenspatroon kan de in het voorjaar geleden omzetverlies i.c.m. doorlopende vaste en variabele kosten in de rest van het jaar niet worden goedgeemaakt. De sector is blij als men onder normale omstandigheden in de tweede helft van het jaar break even kan exploiteren.

Zijn leningen hiervoor een oplossing?

Naast 6 maanden uitstel van aflossingen wordt er reeds gebruik gemaakt van overbruggingsleningen onder de BL-C. Daarnaast worden seizoenskredieten niet ingeperkt en worden er reguliere leningen verstrekt. Deze leningen hebben reeds een aanzienlijke lastenverzwaring tot gevolg. Wij zien nu al aankomen dat veel bedrijven niet in staat zijn om de komende jaren de leningen onder deze BL-C af te lossen. Rekening houdende met enkel al het in maart geleden omzetverlies komt 30-35% in een positie dat het continuïteitsperspectief zwaar onderdruk staat of zelfs helemaal weg is. Verwachting is dat zij niet zullen overleven als er geen aanvullende maatregelen genomen worden.

Doordat het een kapitaalsintensieve sector is zijn de eigen vermogens toch al relatief laag en de marges dun. (38% gemiddeld onder alle gefinancierde bedrijven). Een extra lastenverzwaring uit hoofde van extra leningen zet de sector verder onder druk met als nadelig gevolg:

- Het negatieve psychologische effect zal de komende jaren fors zijn indien de bedrijven een extra schuldenlast met bijbehorende lastverzwaring krijgen, in de wetenschap dat ondernemers alle extra marge boven toch al te krappe marges van 2% extra moeten aflossen. De bedrijven worden verzwakt met een extra schuldenlast in een sector die reeds relatief zwaar is gefinancierd. Veel ondernemers zullen dit als een loden last ervaren en besluiten om dan maar (vervroegd) te stoppen met hun bedrijf. Gevolg is dat er veel bedrijven op de markt komen met weer als gevolg een fors dalende marktwaarde waardoor de vermogens- en zekerheidsposities enorm worden verzwakt en veel bedrijven verder niet meer financierbaar zijn. De hele bodem zakt weg zoals ook tijdens de financiële crisis van 2009 tot en met 2014, echter nu nog een gradatie erger omdat de verliezen/tekorten vele malen groter zijn dan toen.
- In aanvulling op bovenstaand punt, verwachten we dat ondernemers ervoor kiezen zich te laten failleren, schulden saneren en door te starten met een lagere schuld. Dit

zorgt ervoor dat overheidskapitaal vernietigd wordt en daardoor de regeling zijn doelmatigheid mist.

- Door de lastenverzwaring, m.n. de aflossingsdruk, zal er de komende jaren nauwelijks tot geen ruimte zijn om te investeren in:
 - Reguliere noodzakelijke vervangingen. Het kassenbestand veroudert met als nadelig effect concurrentieverslechtering.
 - Ondernemers zullen zich eerst richten op het verbeteren van hun schuldenpositie waardoor er geen ruimte blijft voor innovaties en verduurzaming in het kader van het klimaatakkoord.
- De verhoging van de schuldenlast heeft een negatief effect op opvolging/bedrijfsovernames. Overnames worden vanuit rationele (financiële haalbaarheid) en emotionele (het heeft toch geen zin) overwegingen geblokkeerd. Hierdoor is de komende jaren nauwelijks tot geen broodnodige instroom van jong en veelal creatief en innovatief elan en hetgeen toch al een zorgpunt is.
- Banken zullen minder willen financieren doordat de extra lening van de overheid ook als schuld meetelt. Dit zet de sierteeltsector de komende jaren financieel op slot.

Sierteelt versus Horeca en Evenementen

Waarom geen Sector Specifieke Regeling voor de horeca en evenementen en wel bij Tuinbouw/Sierteelt?

- Sierteelt/Tuinbouw inkomsten zijn meer dan horeca seizoensgebonden. De rendementen/winst voor de Sierteelt wordt in maart, april, mei gerealiseerd. Dit jaarrendement is geheel komen te vervallen. Bij de horeca zal de omzet (weliswaar gestaag) weer toenemen zodra de beheersmaatregelen afnemen/verdwijnen. Omzet is meer verdeeld over gehele jaar.
- Verder is de kostenstructuur van de horeca anders. Gedurende de sluiting kan de horeca een gedeelte van haar kosten reduceren, terwijl in de sierteelt door de jaarcyclus de kosten moeten worden gemaakt om volgend jaar succesvol (letterlijk en figuurlijk) te kunnen oogsten.
- Voor Evenementen geldt dat een deel van de kosten gereduceerd kan worden, doordat door het afzeggen van het event de variabele kosten ook niet gemaakt worden. Meeste events worden georganiseerd door professionele bureaus die dit het gehele jaar rond doen. Daardoor is risicospreiding ook aan de orde en betreft het nu alleen het opvangen van liquiditeitstekorten.

Omzetzerving als Sectorspecifieke regeling.

Kan deze regeling een oplossing zijn voor de NOW-regeling?

Voorwaarden om te voldoen aan de Sector Specifieke Regeling.

Voor uniforme werkwijze en een gelijke behandeling van de getroffen (ondernemers) is het hanteren van een percentage van het geleden omzetverlies het meest voor de hand liggende. Hiervoor dient eerst een percentage van het omzetverlies op sectorniveau te worden vastgesteld en dat gecorrigeerd kan worden met een overall percentage als

ondernemersrisico. Het vastgestelde percentage op sectorniveau minus het percentage als ondernemersrisico dient dan voor alle individuele ondernemingen te gelden.

Een eerder geopperd voorstel op basis van een forfaitaire grondslag is een moeilijke optie. De grotere en/of de intensievere bedrijven zijn hiermee niet geholpen. Deze bedrijven hebben in verhouding een veel groter omzetverlies dan gemiddeld. Deze bedrijven vormen veelal de ruggengraat van de sector en bij een te geringe compensatie komt hun toekomstperspectief onder druk en zullen zij zich beraden of zij het bedrijf al dan niet voort zetten.

Een hierbij eerder gehanteerde denkrichting:

Een omzetverlies tot 20 % wordt niet vergoed. Dit is in lijn met de andere regelingen zoals NOW, waarbij de eerste 20 % als een te dragen ondernemersrisico wordt gezien. Alles daarboven krijgt een vergoeding van 70 %. Bij een 100% omzetverlies leidt dit tot een schadevergoeding van 56 % van de omzet.

Door de NOW te betrekken bij de compensatie voor omzetzerving kan het voor deze sector tevens een oplossing bieden voor de discussie omtrent de NOW. NOW kan dan onderdeel vormen van de vergoeding door of het percentage aan ondernemersrisico te verlagen of het percentage aan vergoeding te verhogen.